

בס"ד

שם התלמיד/ה: _____

טיול כיתתי עם סמארטפון? / תמי טל

מה הם רכיבי הטיעון?
סמנו אותם במאמרים.

לדעתי, אין לאפשר לצאת לטיול כיתתי עם סמארטפון.

טענה זו מבוססת על כמה נימוקים. האחד, טלפון הוא מכשיר, שעלול להינזק במהלך טיול. בטיול נמצאים בתנועה בטבע, והמסלול לעיתים קשה להליכה. הסמארטפון, הוא מכשיר אלקטרוני עדין ואינו מתאים לתנאי שדה.

5 הנימוק השני הוא שהסמארטפון גורם לניתוק מהסביבה. מצב זה מנוגד למטרת הטיול, שהיא התקשרות לסביבה. כוונתי להאזנה לקולות הטבע, להתבוננות שקטה בנוף ולספיגת האווירה. הסמארטפון עלול לנטרל חוויה זו או לפגום בה, שכן התלמיד-המטייל מרוכז במוסיקה שהוא שומע ועסוק בה ובמכשיר המחובר לאוזניו.

10 נימוק שלישי וחשוב למדי, קשור לנימוק הקודם: בגלל הניתוק מהסביבה מתקשים המדריך והמורה לקבל את תשומת-לב התלמידים לצורך מתן הסברים. הללו יהיו שקועים במוסיקה שלהם, ולא יהיו מעוניינים להינתק ממנה, ואולי בכלל לא ישמעו כשיבקשו מהם להקשיב. מיותר לציין שהסברי המדריך חשובים ביותר להשגת המטרות הלימודיות של הטיול.

15 ולבסוף, וזהו הנימוק החשוב ביותר לדעתי, העיסוק בסמארטפון עלול למנוע יצירת קשרים חברתיים בין תלמידי הכיתה. אם כל ילד יתעסק בסמארטפון שלו, הוא לא ישוחח עם חבריו, לא יחליף רשמים; הילדים לא יספרו בדיחות, לא ישירו ... וכך לא ייווצרו ההווי החברתי והגיבוש, שמאפיינים טיול טוב. והרי גם הגיבוש החברתי הוא מטרה חשובה של הטיול.

20 הנה דוגמה שתוכיח את צדקת טענתי. בטיול האחרון של הכיתה, ב"יום הירוק", אחרי שהסתבר לתלמידים שלא ארשה להביא סמארטפון למסלול, שמתי לב שכולם שוחחו זה עם זה בערנות, שרו בקולי קולות בצוותא, ארגנו משחקי חברה – כך שנוצרה אווירה מיוחדת והרגשה של גיבוש. חוויה כזאת תישאר עמם גם אחרי הטיול. אלמלא האיסור על השימוש בסמארטפון, זה לא היה קורה.

לאור האמור, אני חוזרת וטוענת ששימוש בסמארטפון מיותר לחלוטין במהלך טיול כיתתי, ועלול רק לפגוע בחוויה ובמטרות הטיול.

מעובד על פי טל (מורה), "טיול כיתתי עם ווקמן?", 2026

החיבור נכתב על-ידי המורה בעקבות טיול של תלמידי כיתה ח.

25

אל תיתנו להם טלוויזיה / בילי מוסקונה לרמן

- 30 ילדות היא תנועה, היא פנטזיה, היא דמיון
- יש להפחית ככל האפשר את החשיפה של ילדים לטלוויזיה. הסיבה הראשונה והפשוטה לכך היא שילד צריך לחיות את החיים, ולא לשבת על כיסא ולהסתכל איך הם נראים ממוסגרים בתוך קופסה. ילדות היא תנועה, היא פנטזיה, היא דמיון. היא הזמן היחידי שבו החיים יכולים לזרום בתמימות, בתקווה, בלי שהעין חיצונית, ביקורתית ומפוכחת תתערב תפריע, תעצור ותסרס. ילדות היא לשחק שעות 5 בגרגרי חול, לעקוב בהתפעלות אחרי שרשרות ארוכות של נמלים, לבנות ארמונות, לפנטז על מלאכים ומכשפות, לדמיין ענקים וגמדים, לפחד ולרעוד, לבכות ולהשתולל משמחה – בלי שהמוח הרציונלי יתערב ויגיד שהכול נגמר בעוד שנייה, שהכול שטויות.
- 10 ומה קורה מול הטלוויזיה? הדמיון לא צריך יותר לפעול. הוא מיותר, הוא נמחק, הוא מת.
- הסיפור שמוגש בתמונה וצבע, ורץ במהירות על המסך, מונע מהמוח את התהליך שבו המילה שנאמרת צריכה לבנות בראש תמונה. כל ילד והתמונה שלו. כל ילד והעולם הרב-גוני שלו, עולם המלא באופציות, צבעים, קולות, ריחות. עולם שבו מגרר חול אפשר להתחיל לדמיין ארמון. ומכאן זזות הידיים, ומכאן מתחיל תכנון, 15 ומכאן מתחילה היצירה.
- הטלוויזיה לא נותנת לכל זה לקרות. היא חותכת. הכל מוגש באריזה מוכנה, חד-ממדית, נטולת מאמץ ומעקרת.
- הבילוי הממושך של הילדים מול הטלוויזיה הוא מתכון מצוין להפיכתם למבוגרים אפתיים, פסיביים, וקרוב לוודאי שגם שמנים. כי מה יש לעשות כאשר החיים מוגשים 20 באריזה סינתטית, שטוחה ואחידה על רצף אינסופי שלא מצריך תנועה חוץ מלפתוח ולסגור את הפה? זה האיבר היחיד שעובד מול הטלוויזיה.
- ועוד לא דיברנו על מה שמרצד על המסך. הפרסומות, למשל. פרסומות שמכוונות לאורח חיים צרכני, פרסומות שמייצרות תמונת עולם מעוותת, מעליבה, מקטינה. ועוד לא דיברנו על הזיפזופ מתחנה לתחנה, זיפזופ שמרגיל את הצופים להתרגל 25

לתמונת עולם קטועה, עצבנית, מנוכרת, חסרת רגש, חום ואנושיות. עוד לא לא
דיברנו על הדימויים השטוחים, שאחר כך ירכיבו שפה דלה ונלעגת.
לכן, גם אם זה מפחיד, יקר ומסוכן, שלחו את הילדים החוצה לחיות את החיים, אל
תשאירו אותם בבית מול הטלוויזיה.

לפי: בילי מוסקונה לרמן, "אל תיתנו להם טלוויזיה", מעריב nrg, 23.6.2003

תרשים המאמר

.

טענה:

נימוק א:

נימוק ב:

נימוק ג:

נימוק ד:

נימוק ה:

מסקנה:

אוצר מילים

- א. לפניכם ביטויים ומטבעות לשון מתוך המאמר "אל תיתנו להם טלוויזיה".
הסבירו במילים שלכם את הצירופים המודגשים. היעזרו בהקשר או במילון.
1. עין חיצונית, ביקורתית ומפוכחת (שורה 5) -
  2. המוח הרציונלי יתערב (שורה 9) -
  3. עולם מלא באופציות (שורה 15) -
  4. אריזה נטולת מאמץ ומעקרת (שורה 19) -
  5. מבוגרים אפאתיים, פסיביים (שורה 21) -
- ב. אילו מן המילים המודגשות שלמעלה הן מילים לועזיות?
- ג. 1. מה משמעות המילה רב-גוני(שורה 15)? מהו היפוכה?
  2. מה משמעות המילה חד-ממדית (שורה 19)? מהו היפוכה?
  - ד. 3. לפנטז על מלאכים ומכשפות (שורה 8) -
- הסבירו את המילה לפנטז. היעזרו במשפחת המילים: מפנטזים על, עולם של פנטזיה.
- תוכלו גם להיעזר בהקשר (המשך השורה), המכיל מילים נרדפות.
- ה. ועוד לא דיברנו על מה שמרצד על המסך. (שורה 25)
- מה פירוש המילה מרצד?
- א. מתנועע בקופצניות ב. מופיע ג. נמצא תמיד ד. עובד מהר
  - ו. הוסיפו את המילים ואת הביטויים החדשים לפנקס המילים שלכם.
  - ז. משלב – המאמר מופיע באינטרנט. באינטרנט יש, לעתים קרובות, שילוב של לשון כתוב ולשון מדוברת. מצאו בשורות 10, 25 – ביטויים של לשון מדוברת.

ניבים בטיעון

במשפטים הבאים שובצו **ניבים**, המתאימים לטיעון בעל-פה, וגם לדיון. כאשר אתם בונים טיעון תוכלו להעשיר את אוצר המילים שלכם בניבים.

- א. אתרו את הניב בכל משפט, וסמנו אותו.
- ב. אם אתם יודעים את פירוש הניב – כתבו אותו. אם לא – מצאו את הפירוש במחסן הפירושים.
- ג. תוכלו לשחק בזוגות – אחד או אחת יאמרו ניב ממחסן הניבים, ובני הזוג יאמרו את פירושו או ישלבו אותו במשפט.

משפטים

1. ההצעה שלפנינו היא הצעה רצינית, וכדאי שנתייחס אליה בכובד ראש.
2. המבקר אומר שזאת הצגה מעולה, והוא ממליץ עליה בכל פה.
3. ברצוני להודות לכל מי שעזר לי בכתיבת הספר, ובראש ובראשונה – למשפחתי.
4. רק לאחרונה הגיעו השבטים לעמק השווה, והמאבקים ביניהם פסקו.
5. היוגוסלבים קלעו שני "סלים" ברציפות, והם שהכריעו את הכף לטובתם.
6. אם הצנזורה החליטה שאסור לפרסם את הפרשה הזאת, סימן שיש דברים בגו.
7. טענות שחל שיפור במצב, אך לא דובים ולא יער!
8. אתה טועה מכל וכול: שמי איננו מירי, ואינני גרה בחיפה.
9. הנושא שעמד על הפרק בשיעור חברה, היה בחירת ועד תלמידים חדש.
10. לבעיה של הפליטים יש פנים לכאן ולכאן.
11. הציעו לי שתי משרות מעניינות, ואני פוסחת על שתי הסעיפים.

מחסן ניבים:

1. בכבוד ראש

2. בפה מלא

3. בראש ובראשונה

4. הגיע לעמק השווה

5. הכריע את הכף

6. יש דברים בגו

7. לא דובים ולא יער!

8. מכול וכול

9. עמד על הפרק

10. פנים לכאן ולכאן

11. פָּסַח על שתי הסְעִיפִים

מחסן פירושים:

■ בפירוש, בלב שלם, בביטחון גמור,

בוודאות

■ יש בכך משהו, יש משהו מאחורי

הדבר

■ ראשית כול, בתחילה, קודם כול

■ ברצינות

■ שני צדדים לעניין

■ היסס, פקפק, דילג מדעה לדעה

■ הגיע להסכמה, התפשר

■ הביא להכרעה, חרץ את גורל העניין

■ לחלוטין, לגמרי

■ לא נכון כלל, אין כל שמץ של אמת

בדבר

■ עמד לדיון, היה אקטואלי